

ترجمه اعراب از

تفسیر قرآن طبرسی

فضل بن حسن طبرسی

مترجم: حسین همای زاده

اصفهان ۱۳۸۶

سرشناسه	: طبرسی، فضل بن حسن، ۴۶۸ - ؟ ۵۴۸ ق.
عنوان و پدیدآور	: ترجمه اعراب از تفسیر قرآن طبرسی؛ ترجمه حسین همای زاده.
مشخصات نشر	: اصفهان: محمود همای، ۱۳۸۵.
مشخصات ظاهری	: ۹۴۶ ص.
شابک	: ۲ - ۹۴۵۷ - ۰۶ - ۹۶۴ - ۹۷۸
یادداشت	: فیبا
عنوان دیگر	: مجمع البیان فی تفسیر القرآن. شرح.
موضوع	: طبرسی، فضل بن حسن؟ ۴۶۸ - ۵۴۸ ق. - - مجمع البیان فی تفسیر القرآن - - واژه نامه ها.
موضوع	: قرآن - - واژه نامه ها.
شناسه افزوده	: همای زاده، حسین، ۱۲۷۷ - ۱۳۵۸.
شناسه افزوده	: طبرسی، فضل بن حسن، ۴۶۸ - ؟ ۵۴۸ ق. مجمع البیان فی تفسیر القرآن. شرح.
رده بندی کنگره	: ۱۳۸۵ ۳۰۶ م ۲ / ۵ / ۹۴ BP
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۱۳
شماره کتابخانه ملی	: ۳۲۰۵۰ - ۸۵ م

ترجمه اعراب از تفسیر قرآن طبرسی

فضل بن حسن طبرسی

مترجم: حسین همای زاده

چاپ اول: پاییز ۸۶

چاپخانه: ارغوان

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۲ - ۹۴۵۷ - ۰۶ - ۹۶۴ - ۹۷۸

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على خير خلقه و اشرف برتبه محمد و آله الطاهرين المعصومين
الاثمه الاثنى عشر صلوات الله عليهم اجمعين و بعد چنین گوید: اقل الخليفه بل لاشيء فى الحقيقه
حسين بن محمد همامى غفر الله لهما كه چون يكى از بهترين تفاسير قرآن تفسير مجمع البيان
طبرسى نور الله مرقدہ مى باشد كه قبل از ترجمه هر آيه اشتقاق لغات و اعراب آنها را به طور كلى
بيان نموده است لذا اين بنده بى بضاعت اعراب ها را به فارسى ترجمه كردم تا بعضى از اصول و
قواعد نحو واضح گردد. اميد است كه مطبوع طبع اولى الالباب قرار گيرد و چنانكه سهوى روى
دارد باشد يعين عنايت اغماض فرمايند.

به تاريخ اول جمادى الاولى ۱۳۹۳ مطابق با ۱۳ خرداد ۱۳۵۲

۱- در بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

در بسم باء حرف جرّ است که اصلش برای الصاق (چسبانیدن چیزی به چیزی) است و حروف

جارّه وضع شده اند برای معنای مفعولیت

آیا نمی بینی که آنها افعال را می رسانند به اسم ها و واقع می سازند فعل ها را بر اسم ها پس

وقتی بگویی: مَرَرْتُ بِزَیدٍ حرف باء واقع می سازد مرور را بر زید

پس جلب کننده باء فعلی محذوفی است مثل: اَبْدُوا بِسْمِ اللّٰهِ یا قولوا بِسْمِ اللّٰهِ

پس بسم محلاً منصوب است زیرا که مفعول به است

و همانا فعلی نصب داننده بسم (ابدؤا یا قولوا) حذف شده است زیرا که حالت کلام بر آن دلالت می

کند و ما را از ذکر آن بی نیاز می سازد.

و بعضی گفته اند که بسم محلاً مرفوع است بنا به تقدیر گرفتن مبتدای محذوف

و تقدیر چنین است: ابتدائی بسم الله

پس بنابراین بسم متعلق است به خبر محذوفی که بسم جانشین آن شده است یعنی:

ابتدایی ثابت بسم الله یا ثبت بسم الله

پس این خبر (ثابت، ثَبَّتَ) حذف شده است

و ضمیر مستتر در ثبت یا ثابت منتقل شده است به بسم

و این مثل این است که می گویی: زَیدٌ فی الدّارِ (یعنی زَیدٌ ثَبَّتَ فی الدّارِ)

و جایز نیست که بسم متعلق باشد به ابتدائی یعنی مبتدای مقدّر

زیرا که ابتدا مصدر است و وقتی که بسم متعلق به آن شود در این صورت جزء صله آن مصدر

می شود و مبتدا بدون خبر می ماند.

و وقتی که کسی سؤال کند چرا باء جارّه متحرک است در صورتی که اصل در حروف بناء است و

اصل در بناء سکون است (نه حرکت)